

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příprava na vyučování Dějepisu a Českého jazyka a literatury s cíli v oblastech OSV a čtenářství

Název učební jednotky (téma)	Příběhy bezpráví						
Stručná anotace učební jednotky	Učební jednotka je součástí projektu Příběhy bezpráví – konkrétně byla náplní literárního semináře. Žáci pracují s textem pomocí metody kritického myšlení – trojitý zápisník.						
Nutné předpoklady (Již osvojené znalosti a dovednosti žáků, které umožní, aby jednotka efektivně směřovala ke svým cílům).	<ul style="list-style-type: none"> • Žáci mají povědomí o časové přímce, ví, o jakou dobu z naší historie jde, znají téma, kterým se budeme zabývat (jsou připraveni z učebních jednotek dějepisu a literatury). • Žáci si dokážou utvořit svůj názor na přečtený text. • Žáci umí přijmout názor druhého. 						
Časový rozsah učební jednotky	90 minut						
Věk žáků (ročník)	8–9. ročník						
Zařazená průřezová témata (včetně čtenářství)	OSV	MKV	MV	VMEGS	VDO	EV	Čtenářství
	Ano						Ano

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>Vyučovací obor(y)</p>	<p>Dějepis</p> <p><i>Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (RVP):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu. <p>Český jazyk a literatura</p> <p><i>Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (RVP):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.
<p>Dlouhodobé cíle</p> <p>(Klíčové kompetence, části profilu absolventa, části výchovné a vzdělávací strategie školy)</p>	<p>—</p>
<p>Cíle jednotlivých průřezových témat a čtenářství, které chci v dané učební jednotce naplnit</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák promyslí a zapíše komentář ke spolužákově reakci na text. Jeho komentář je nezraňující, konkrétní a dostatečně obsáhlý. <p>Čtenářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák písemně zachytí svou reakci na text v trojitém zápisníku. • Žák zveřejní své myšlenky před spolužákem a písemně komentuje reakci spolužáka. • Žák vyjádří v životabásni svou reakci na text.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>Cíle učební jednotky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žák si utvoří svůj vlastní názor na dané historické období. • Žák si uvědomí, jaké hrůzy se dají napáchat na lidském životě. • Žák se vcítí do člověka, který si prošel vyšetřovacími metodami StB.
<p>Hodnocení (Z čeho učitel i žáci poznají, že bylo dosaženo cílů a jak to učitel i žáci budou hodnotit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Trojitý zápisník – žák vepisuje své názory do připraveného sloupce. • Životabáseň.
<p>Popis učební jednotky</p>	<p>1. Volné psaní</p> <p>Žáci si vylosují barevné víčko. Tím vzniknou dvě skupiny – oranžová a modrá. Každá skupina obdrží téma pro volné psaní:</p> <p><i>Oranžová barva</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Jak jsem se cítil/a, když mi někdo ublížil.</i> <p><i>Modrá barva</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Jak jsem se cítil/a, když jsem já (třeba nechtěně) někomu ublížila.</i> <p>Pravidla volného psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • píšu po celou určenou dobu • nevracím se k tomu, co jsem napsal • snažím se udržet téma • nedbám, nehledím na pravopis <p>Po skončení doby si žáci najdou kamaráda s opačným tématem a navzájem si přečtou vzniklé práce. Poté lze přečíst celé skupině, když budou chtít někoho doporučit nebo sami.</p> <p>2. Četba textu a trojitý zápisník</p> <p>Učitel rozdá žákům text: <i>Výpověď vyšetřovatele, psychické</i></p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<p><i>vyšetřovací metody StB (Příloha A).</i></p> <p>K textům děti obdrží formulář pro trojitý zápisník (Příloha B). Následuje vysvětlení úkolu: Přečtete si text a vyberte si dva (i více) citáty, ty si poznamenejte do prvního sloupce připraveného formuláře, poté k nim do druhého sloupce napište svůj komentář k nim.</p> <p>Po uplynulé době si svůj komentář vymění s kamarádem a přečte si jeho citáty a komentáře a do třetího sloupce připiší svůj komentář, co ho ještě napadne nebo svůj pohled na danou situaci.</p> <p>Některé komentáře lze přečíst celé skupině, pokud žáky něco zaujalo nebo se chtějí podělit o své myšlenky.</p> <p>Žáci pak vyplní dotazník, který reflektuje cíle z oblasti čtenářství a OSV, kterých bylo dosaženo při práci s trojitým zápisníkem (Příloha C).</p> <p>3. Životabáseň</p> <p>Nyní děti obdrží předtištěnou <i>životabáseň</i> nadepsanou <i>Vězeň č. ___</i>. Jejich úkolem je dopsat číslo, jaké chtějí a doplnit začínající verše básně (Příloha D).</p> <p>Na tuto aktivitu je vyhrazeno cca 30 min.</p> <p>Některé zdařilé básně přečteme nebo ty, které by chtěly děti přečíst samy.</p> <p>Na závěr můžeme dát prostor k diskusi o názorech dětí na danou dobu.</p>
<p>Seznam příloh</p>	<p>Příloha A – Výpověď vyšetřovatele</p> <p>Příloha B – Formulář</p> <p>Příloha C – Dotazník</p> <p>Příloha D – Životabáseň</p> <p>Text o StB – zdroj: www.totalita.cz</p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>Autor lekce (realizátor učební jednotky), škola</p>	<p>Mgr. Ilona Sochorová Kotačková ZŠ a MŠ Dobronín Polenská 162/4, 588 12 Dobronín</p>
<p>Závěrečná sebereflexe učitele (následuje po odučení učební jednotky)</p>	
<p>Co se mi osvědčilo během vyučování (co fungovalo, mělo úspěch, z čeho jsem měl/a radost).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - text, který zaujal - navození do tématu (volné psaní)
<p>S jakými problémy (obtížemi) jsem se během vyučování setkal/a.</p>	<p>Vyskytli se dva žáci, kteří svou životabáseň pojali „po svém“.</p>
<p>Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).</p>	<p>Lépe bych motivovala „nespolupracující“ žáky. Pro slabší čtenáře by mohl být i kratší text, vybrat jen ty zajímavé části.</p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Psychické vyšetřovací metody StB

Způsob nátlaku na vyšetřovaného, aby se „přiznal“ k činnosti, podle předem připraveného scénáře. Tento způsob nátlaku byl používán při přípravě veřejných procesů s velkou publicitou – cílených na zastrašení obyvatelstva. Zde záleželo na době přípravy. Taková „vyšetřovací“ vazba trvala až 2 roky. Nakonec se musel vyšetřovaný naučit celý protokol z paměti. Jinak dostal vyšší trest.

1. Přímý nátlak

- Šestnáctihodinové a někdy i delší výslechy. Hlavně v noci a dopoledne.
- Relativně nízká teplota v cele (často i mráz) a velmi skromné oblečení.
- V noci musel mít vyšetřovaný (poté i vězeň) neustále ruce viditelně vystavené. Jakmile vězeň v zimě ruce podvědomě zastrčil, následovalo kopnutí do ocelových dveří cely a jeho vzrušení. Toto se v noci neustále opakovalo, takže vězeň prakticky nespál. Zostření trestu: vyšetřovanému byla odebrána přikrývka a musel chodit (i půl hodiny) po cele. Toto se opakovalo několikrát za noc. Po 2 až 3 měsících jsou u vyšetřovaného vytvořeny podmíněné reflexy a tak v tuto dobu téměř nespí. V ostatní dobu jsou výslechy. Výsledkem je totální vyčerpání vyšetřovaného.
- Trvalé hlídání a pozorování. Do každé cely bylo nahlížecí kukátko. V něm 24 hodin něčí oko. Při zastavení se – kopnutí do dveří a příkaz chodit.
- Záchovná denní dávka jídla – 1200 Kcal. Pokud měl vyšetřovaný peníze, mohl si nějaké jídlo koupit. To až v době, kdy byl zrušen lístkový přidělový systém (po roce 1953).
- Fingované popravu. Vězni bylo sděleno, že bude popraven. Byl odveden do nějaké místnosti, kde bylo vše připraveno na popravu. Ta nebude vykonána, bude-li vypovídat.
- Vyšetřovanému byly předkládány doklady jeho příbuzných a známých s prohlášením: „Ti zde budou tak dlouho než se přiznáte.“
- Nasazení aktivních spolupracovníků StB na celu. Ti přesvědčují vyšetřovaného, aby se přiznal, že dostane nižší trest. Nebo naopak vyšetřovaného psychicky ničí nevhodnými slovy. Pokud se vyšetřovaný zbláznil, byl převeden do ústavu pro duševně choré v Praze – Bohnicích, kde byl šoky upraven tak, aby mohl vypovídat dle naučeného scénáře.

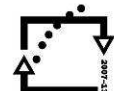
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Pobyt v samotce o rozměrech 2 krát 3 metry. Týdny, měsíce nebo roky. Dle rozhodnutí vyšetřovatele – než se přiznal.
- Dlouhodobý pobyt v temnici tj. v cele bez jakéhokoliv světla.
- Přesvědčování vyšetřovaného, že StB o něm ví vše. To znamená dokonalá znalost jeho rodinných poměrů, jeho pracovních a společenských vztahů. Tyto informace byly pečlivě získávány neformálními rozhovory s jinými vězni nebo vyšetřovanými nebo s lidmi na svobodě. Všechny, i zdánlivě nesmyslné informace byly uchovány a ve vhodnou dobu použity. Následek takového působení: „oni toho tolik vědí, že mohou vědět i to, co si myslím, co když jsem někde něco takového řekl?“
- Tajné zatčení. Tzv. tajné zatčení byla jedna z metod StB zcela postrádající právní podklad i podle tehdy platných zákonů. O žádné zatčení nešlo. Neexistoval zatykač, osoba „tajně zatčená“ nebyla předána do vyšetřovací vazby. Šlo o únos, kdy se skupina příslušníků StB dohodla, že se někoho zmocní. Ten byl někde přepaden a odvečen na neznámé místo do tzv. konspirační chaty nebo budovy a tam vyslýchán.

2. Nepřímý nátlak

(u vyšetřovaných, kterým nechali nezvřené rodinné příslušníky) – umožnili častější dopisování, aby byl vyšetřovaný lépe informován o dění venku.

- Vystěhování rodinných příslušníků (zákaz pobytu).
- Převedení dospělých rodinných příslušníků na jinou, obvykle fyzickou práci, za plat na hranici životního minima (práce je čest, a proto trestali práci).
- Nátlak na manželku (manžela) vyšetřovaného: rozvedte se a budete se mít lépe. My Vám po rozvodu umožníme návrat do původního zaměstnání, nebo naopak ještě do lepšího.
- Nátlak na dítě: ve škole „věrná učitelka“ stále předhazuje dětem: „Toto je žák – dítě nepřítel pracujících lidí, dávejte si na něj pozor!“
- Vyhození dětí ze středních a vysokých škol.
- Nátlak na rodinu, aby se vyšetřovaného zřekla a písemně mu to sdělila. Vyšetřovaný, který ztratil rodinné zázemí, došel k závěru, ztratil svůj svět a podepsal jakékoliv doznání.
- Prostřednictvím různých přísluhovačů – nátlak na rodinné příslušníky, aby v dopisech vyšetřovanému vyčítali jeho nepřátelský postoj k pracujícím lidem.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Vyšetřovaný muž – nastrčeným příslušníkem StB přivedení jeho manželky do jiného stavu. Poté ji přesvědčil, aby tuto skutečnost manželovi napsala.
- Vyšetřovaná žena – oznámí jí, že jí manžel byl nevěrný.
- Přesvědčení vyšetřovaného, že když se přizná k vykonstruovanému obvinění dalších osob a bude svědčit, bude propuštěn. Ve skutečnosti bylo toto vše podkladem pro další obvinění vyšetřovaného z trestního činu „neoznámení trestného činu“ nebo „spoluúčasti na trestném činu“.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Formulář k trojitému zápisníku

<p>Citát, slovo, věta, krátká pasáž z textu, které svědčí o hrůzných metodách StB a které mě nějakým způsobem zaujaly. (dva, může být i více).</p>	<p>Komentář, to je: proč si to zapisuji, proč mě to zaujalo, proč je to pro mě důležité?</p>	<p>Komentář kolegy k mému citátu a komentáři.</p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Dotazník

Otázka	Stručný komentář
Bylo pro tebe lehké nebo těžké najít v textu pasáž, kterou sis vypsál/a? Proč?	
Těšilo tě komentovat místa v textu, která tě oslovila? Proč?	
Zaujal tě komentář spolužáka? Proč?	
Napsal jsi zajímavý, dostatečně obsáhlý a nezraňující komentář pro svého spolužáka? Pokud ano – co ti v tom pomohlo? Pokud ne – proč to nešlo?	

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Životabáseň

Vězeň č.

Jsem

Chci se dozvědět

Slyším

Vidím

Toužím po

Jsem

Tvářím se, že jsem

Prožívám

Dotýkám se

Dělám si starosti o

Pláču nad

Jsem

Dobře rozumím, že

Tvrdím, že

Sním o tom, že

Snažím se, aby

Doufám, že

Jsem

